

Обґрунтування про прийняття постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП»

Відповідно до частини другої статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон про ринок) правила ринку «на добу наперед» (далі – РДН) та внутрішньодобового ринку (далі – ВДР) розробляються і адмініструються оператором ринку і затверджуються Національною комісією, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор).

Разом з цим, відповідно до частини третьої статті 3 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» одним із основних завдань Регулятора є забезпечення ефективного функціонування та розвитку ринків у сферах енергетики та комунальних послуг.

У свою чергу, АТ «Оператор ринку» листами від 12.06.2023 № 01- 42/1023, від 17.06.2025 № 01-41/1411, від 24.06.2025 № 01-41/1450 було надано Регулятору пропозиції щодо внесення змін до Правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 (далі – Правила РДН/ВДР), Порядку розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників, затвердженого постановою НКРЕКП від 18.06.2019 № 1041 (далі – Порядок розподілу коштів) та Алгоритму розподілу коштів, затвердженого постановою НКРЕКП від 27.06.2019 № 1246 (далі – Алгоритм розподілу коштів).

За результатами робочої зустрічі та опрацювання зазначених пропозицій з представниками АТ «Оператор ринку», визнано за доцільне об'єднати запропоновані зміни в узагальнений проєкт, що передбачає:

внесення змін до Правил РДН/ВДР щодо удосконалення механізму розрахунків та визначення результатів торгів на РДН/ВДР через можливу недоступність грошових коштів на рахунках умовного зберігання (ескроу) учасників РДН/ВДР, з метою забезпечення стабільності фінансових розрахунків на ринку РДН/ВДР;

внесення змін до Правил РДН/ВДР у частині перерахування коштів з поточного рахунку із спеціальним режимом використання оператора ринку на поточний рахунок оператора ринку, в обсязі сум ПДВ, що нараховані на вартість електричної енергії продавців, які не є платниками ПДВ, з метою забезпечення коректного виконання податкових зобов'язань та безперервності розрахунків на РДН/ВДР у випадках, коли продавцем електричної енергії є учасник ринку, що не є платником податку на додану вартість;

внесення змін до Порядку розподілу коштів та Алгоритму розподілу коштів у частині перенесення часу розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників з 12:00 години банківського дня на 11:00 годину банківського дня та запровадження додаткового розподілу коштів о 16:00 останнього календарного дня місяця, з



УВ
НКРЕКП
№1889-22.1.2/25 від 01.10.2025
КЕП: Сідоров І. В. 01.10.2025 12:48
3FAA9288358EC00304000000A322320033BFE200
Сертифікат дійсний з 07.04.2025 до 05.04.2027 10:28

метою забезпечення пришвидшення надходження коштів на рахунки електропостачальників для забезпечення можливості їх використання на РДН та, як наслідок, збільшення ліквідності РДН;

редакційні уточнення та зміни.

З огляду на викладене, Департаментом енергоринку узагальнено отримані пропозиції та розроблено проект постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП», що має ознаки регуляторного акта, яким передбачено внесення зазначених змін.

Разом з цим, Проект постанови згідно зі статтею 15 Закону про НКРЕКП, має ознаки регуляторного акта та з метою одержання зауважень та пропозицій від інших органів державної влади, фізичних та юридичних осіб, їх об'єднань та інших заінтересованих осіб схвалений НКРЕКП та оприлюднений на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням: <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-proyekt-postanovi-scho-mae-oznaki-regulyatornogo-akta-zmini-do-deykih-postanov-nkrekp>.

Разом з цим, відповідно до положень Закону про НКРЕКП та Порядку проведення відкритого обговорення проектів рішень Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, затвердженого постановою НКРЕКП від 30.06.2017 № 866, 19 серпня 2025 року відбулось відкрите обговорення отриманих Регулятором від заінтересованих сторін зауважень та пропозицій до Проекту постанови, за результатами якого було доопрацьовано Проект постанови та складено протокол відкритого обговорення разом з таблицею узгоджених пропозицій та їх обґрунтуванням, який оприлюднено на офіційному вебсайті НКРЕКП за посиланням <https://www.nerc.gov.ua/news/oprilyudnyuyetsya-rezultati-vidkritogo-obgovorenya-proyektu-rishenya-shchodo-zatverdzhennya-zmin-do-deyakih-postanov-nkrekp>.

Також, АТ «Оператор ринку» листом від 06.08.2025 № 01-41/1742 звернулось до НКРЕКП у якому зазначило, що запровадження удосконалених механізмів розрахунків та визначення результатів торгів на РДН/ВДР, передбачених Проектом постанови, потребує доопрацювання програмного забезпечення оператора ринку. У зв'язку із цим, Проектом постанови передбачено набрання чинності положень щодо удосконалення механізмів розрахунків та визначення результатів торгів на РДН/ВДР з 01.02.2026. Разом з цим, набрання чинності положень Проекту постанови, що стосуються розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників, також пропонується відтермінувати до 01.11.2025, з метою надання часу на впровадження зазначених змін та відповідно до наданих зацікавленими сторонами пропозицій.

Водночас, згідно з частиною другою статті 2 Закону України «Про ринок електричної енергії» проекти правил ринку, правил ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, кодексів системи передачі та систем розподілу, кодексу комерційного обліку, правил роздрібного ринку, інших нормативно-правових актів, що можуть вплинути на конкуренцію, підлягають погодженню з Антимонопольним комітетом України.

Так, Проєкт постанови погоджений листом Антимонопольного комітету України від 29.09.2025 № 128-06/01-363-НПА.

Ураховуючи зазначене, Департамент енергоринку пропонує до прийняття проєкт постанови НКРЕКП «Про затвердження Змін до деяких постанов НКРЕКП».

**Директор
Департаменту енергоринку**

Ілля СІДОРОВ



**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ
ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про затвердження Змін до деяких
постанов НКРЕКП

Відповідно до законів України «Про ринок електричної енергії», «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

1. Затвердити Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – Зміни), що додаються.

2. Ця постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її оприлюднення на офіційному вебсайті Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, крім пунктів 1 та 2 Змін, які набирають чинності з 01 листопада 2025 року, підпункту 3 та абзаців другого – сьомого підпункту 4 пункту 3 Змін, які набирають чинності з 01 лютого 2026 року.

Голова НКРЕКП

Юрій ВЛАСЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО

Постанова Національної комісії,
що здійснює державне
регулювання у сферах
енергетики та комунальних
послуг

№ _____

**Зміни до деяких постанов Національної комісії, що здійснює державне
регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг**

1. Пункт 2.4 глави 2 Порядку розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників, затвердженого постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 18 червня 2019 року № 1041, викласти в такій редакції:

«2.4. Уповноважені банки кожного дня об 11:00 та 16:00, а в останній день місяця об 11:00, 16:00 та 17:30, здійснюють перерахування всіх коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників з урахуванням пунктів 2.5 та 2.6 цієї глави та відповідно до встановленого НКРЕКП алгоритму розподілу коштів.».

2. Абзац перший пункту 1 постанови Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 27 червня 2019 року № 1246 «Про алгоритм розподілу коштів» викласти в такій редакції:

«1. Установити алгоритм розподілу коштів для електропостачальників, згідно з яким уповноваженим банкам кожного дня об 11:00 та 16:00, а в останній день місяця об 11:00, 16:00 та 17:30, перераховувати кошти з урахуванням довідок оператора системи передачі, наданих на виконання вимог Порядку розподілу коштів з поточних рахунків із спеціальним режимом використання електропостачальників, затвердженого постановою НКРЕКП від 18 червня 2019 року № 1041 (далі - довідка), таким чином:».

3. У Правилах ринку «на добу наперед» та внутрішньодобового ринку, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг, від 14 березня 2018 року № 308:

1) пункт 1.4.3 глави 1.4 розділу I доповнити новим підпунктом такого змісту:

«8) оновлювати дані, що надавалися ОР разом із заявою про участь у РДН та ВДР, у разі їх зміни.»;

2) у розділі II:

пункт 2.1.3 глави 2.1 доповнити новим підпунктом такого змісту:

«9) дані про реєстрацію заявника як платника податку на додану вартість (за наявності).»;

у пункті 2.2.3 глави 2.2:

після абзацу першого доповнити новим абзацом другим такого змісту:

«У випадку неможливості здійснення оплати фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням ОР з поточних рахунків учасника РДН/ВДР, такий учасник може звернутися до ОР із заявою у довільній формі щодо перерахування необхідної суми коштів (у межах вільних від зобов'язань коштів) із свого рахунку ескроу на поточний рахунок ОР у рахунок сплати фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням ОР.».

У зв'язку з цим абзаци другий та третій вважати відповідно абзацами третім та четвертим;

абзац четвертий викласти в такій редакції:

«У разі отримання заяви від учасника РДН/ВДР щодо повернення йому/перерахування в рахунок сплати фіксованого платежу за користування програмним забезпеченням ОР вільних від зобов'язань коштів з його рахунку ескроу ОР повинен у день отримання відповідної заяви або наступного робочого дня надати банку, в якому таким учасником РДН/ВДР відкрито рахунок ескроу, дозвіл (доручення) на перерахування відповідної суми (у межах вільних від зобов'язань коштів) з рахунку ескроу на поточний рахунок такого учасника РДН/ВДР/поточний рахунок ОР відповідно.»;

3) у розділі III:

пункт 3.2.12 глави 3.2 викласти в такій редакції:

«3.2.12. Після часу «закриття воріт РДН» заявки, допущені до торгів на РДН, не можуть бути скориговані або скасовані учасниками РДН/ВДР, крім випадку, визначеного пунктом 3.3.6 глави 3.3 цього розділу. ОР відхиляє та не допускає до торгів на РДН для відповідної доби постачання заявки учасника РДН/ВДР у випадку ненадходження протягом часу, передбаченого пунктом 4.3.3 глави 4.3 розділу IV цих Правил, коштів на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР, визначених як зобов'язання з оплати за куплену на торгах на РДН/ВДР електричну енергію, та/або коштів на поточний рахунок ОР, визначених як зобов'язання з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР, відповідно до пункту 3.4.1 глави 3.4 цього розділу.»;

у главі 3.4:

у назві слово «результатів» замінити словами «про результати»;

пункт 3.4.1 викласти в такій редакції:

«3.4.1. ОР на підставі результатів торгів на РДН відповідно до глави 4.1 розділу IV цих Правил визначає по кожному учаснику цих торгів обсяги зобов'язань з оплати купленої та проданої на торгах на РДН електричної енергії щодо доби постачання та зобов'язання учасників РДН/ВДР з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР.

Після визначення зобов'язань учасників РДН/ВДР з оплати купленої та проданої на торгах на РДН електричної енергії та зобов'язань учасників РДН/ВДР з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на

РДН/ВДР ОР надає банкам, у яких учасниками РДН/ВДР відкрито рахунки ескроу, платіжні інструкції (вимоги) на перерахування сум коштів, визначених як зобов'язання відповідних учасників РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на РДН електричної енергії, на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР, та як зобов'язання учасників РДН/ВДР з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР – на поточний рахунок ОР.

Банк, що отримав від ОР платіжну інструкцію (вимогу), здійснює відповідний переказ коштів протягом часу, визначеного пунктом 4.3.3 глави 4.3 розділу IV цих Правил.

Якщо кошти для покриття зобов'язань щодо доби постачання певного(-их) учасника(-ів) РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на РДН електричної енергії та з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР не надійшли на відповідний рахунок ОР у визначений пунктом 4.3.3 глави 4.3 розділу IV цих Правил час, ОР повторно здійснює визначення ціни на електричну енергію та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН, виключивши заявку(-и) на торги на РДН такого(-их) учасника(-ів) РДН/ВДР з переліку заявок, допущених на торги на РДН.

ОР повторює дії, передбачені абзацами першим, другим та четвертим цього пункту до повного виконання банком(-ами) платіжних інструкцій (вимог), наданих ОР.

У разі здійснення повторного визначення ціни на РДН та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН, ОР визначає остаточні обсяги зобов'язань учасників РДН/ВДР.

Якщо розміри остаточних зобов'язань учасників РДН/ВДР перевищують суми коштів, що вже були зараховані на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР та поточний рахунок ОР при попередньому визначенні ціни та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН, ОР надає банкам платіжні інструкції (вимоги) щодо переказу з рахунків ескроу учасників РДН/ВДР на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР та на поточний рахунок ОР сум коштів, що відповідають такому перевищенню.

У разі забезпечення зобов'язань учасника РДН/ВДР перед ОР з декількох рахунків ескроу, відкритих у різних банках, ОР надає відповідним банкам платіжні інструкції (вимоги) з урахуванням пріоритетності використання рахунків ескроу та обсягу коштів, наявних на цих рахунках ескроу.

Якщо суми коштів, що зараховані на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР та на поточний рахунок ОР при попередньому визначенні ціни та обсягів купівлі-продажу електричної енергії на РДН, перевищують розміри остаточних зобов'язань учасників РДН/ВДР, ОР повертає учасникам РДН/ВДР на їхні рахунки ескроу надлишково отримані кошти.

ОР визначає остаточні результати торгів на РДН, формує та надає учасникам РДН/ВДР не пізніше ніж до 13:30 години доби, що передує добі постачання, відомості розрахунків на РДН. У випадку оголошення додаткової сесії торгів на РДН або перенесення часу «закриття воріт РДН» відомості розрахунків на РДН надаються не пізніше часу, зазначеного у відповідному повідомленні ОР.»;

пункт 3.6.1 глави 3.6 викласти в такій редакції:

«3.6.1. ОР щоденно на підставі результатів торгів на ВДР та відповідно до глави 4.2 розділу IV цих Правил по кожному учаснику цих торгів о 9:00, 13:00, 15:30 та 17:00 визначає обсяги наявних на цей момент зобов'язань учасників РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на ВДР електричної енергії та оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР.

Після визначення зобов'язань учасників РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на ВДР електричної енергії та оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР ОР надає банкам, у яких учасниками РДН/ВДР відкрито рахунки ескроу, платіжні інструкції (вимоги) на перерахування сум коштів, визначених як зобов'язання відповідних учасників РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на ВДР електричної енергії, на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР, та зобов'язань учасників РДН/ВДР з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР – на поточний рахунок ОР.

Банк, що отримав від ОР платіжну інструкцію (вимогу), здійснює відповідний переказ коштів протягом часу, визначеного пунктом 4.3.3 глави 4.3 розділу IV цих Правил.

Якщо у встановлений пунктом 4.3.3 глави 4.3 розділу IV цих Правил термін кошти для покриття зобов'язань певного(-их) учасника(-ів) РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на ВДР електричної енергії та з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР не надійшли на відповідний рахунок ОР, ОР скасовує (відхиляє) неакцептовану(-і) заявку(-и) або її неакцептовану(-і) частину(-и) на торги на ВДР відповідного(-их) учасника(-ів) РДН/ВДР, яка(-і) в момент такого скасування розміщена(-і) в реєстрі заявок на торги на ВДР та є доступна(-і) для торгів на ВДР.

ОР за результатами торгів на ВДР формує та, відповідно до Правил ринку, надає ОСП за 30 хвилин до початку розрахункового періоду повідомлення про обсяги купівлі-продажу електричної енергії на торгах на ВДР на цей розрахунковий період.

У випадку проведення технічного обслуговування чи збою в роботі системи управління ринком ОСП, коли така інформація від ОР не може бути прийнята цією системою у встановлені терміни, ОР надає повідомлення про обсяги купівлі-продажу електричної енергії на торгах на ВДР після відновлення роботи останньої в цілому або забезпечення ОСП можливості прийняття цієї інформації.»;

4) у розділі IV:

у пункті 4.1.1 глави 4.1:

абзац перший після аббревіатури «ОР» доповнити словами «не пізніше ніж», а після слова «визначає» доповнити словом «остаточні»;

абзац другий після слова «визначає» доповнити словом «остаточні»;

у пункті 4.2.1 глави 4.2:

абзац перший після аббревіатури «ОР» доповнити словами «не пізніше ніж», а після слова «визначає» доповнити словом «остаточні»;

абзац другий після слова «визначає» доповнити словом «остаточні»;
у главі 4.3:

пункт 4.3.1 доповнити новим абзацом такого змісту:

«У разі якщо учасник РДН/ВДР, що здійснив продаж електричної енергії на РДН та/або на ВДР, не є платником податку на додану вартість, ОР здійснює розрахунки за продану електричну енергію з таким учасником РДН/ВДР без урахування податку на додану вартість.»;

пункт 4.3.2 викласти в такій редакції:

«4.3.2. ОР щоденно у порядку та строки, визначені цими Правилами, надає банкам, у яких учасниками РДН/ВДР відкрито рахунки ескроу, платіжні інструкції (вимоги) на перерахування сум коштів, визначених:

як зобов'язання відповідних учасників РДН/ВДР з оплати купленої на торгах на РДН/ВДР електричної енергії, на поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР;

як зобов'язання відповідних учасників РДН/ВДР з оплати послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР, на поточний рахунок ОР.

У разі забезпечення зобов'язань учасника РДН/ВДР перед ОР з декількох рахунків ескроу, відкритих у різних банках, ОР надає відповідним банкам платіжні інструкції (вимоги) з урахуванням пріоритетності використання рахунків ескроу та обсягу коштів, наявних на цих рахунках ескроу.

У разі неможливості виконання зобов'язань з оплати за куплену на торгах на ВДР електричну енергію та послуг ОР із здійснення операцій купівлі-продажу на РДН/ВДР з рахунку(-ів) ескроу учасника РДН/ВДР, такий учасник повинен здійснити оплату з будь-якого власного поточного рахунку або така оплата може бути здійснена з будь-якого поточного рахунку іншої особи за умови попереднього погодження з ОР, з відповідним обґрунтуванням та зазначенням призначення платежу.

У випадку оголошення додаткової сесії або перенесення часу «закриття воріт РДН» вимога цього пункту має бути виконана у строк, що не перевищує 2,5 години, починаючи з часу «закриття воріт РДН».»;

у пункті 4.3.3 слово «вимогу» замінити словами та знаками «інструкцію (вимогу)»;

у пункті 4.3.4:

в абзаці першому слово «доручення» замінити словами та знаками «інструкції (вимоги)», а слово «зобов'язання» замінити словами «остаточні обсяги зобов'язань»;

доповнити новим підпунктом такого змісту:

«3) поточний рахунок ОР в обсязі сум податку на додану вартість, що нараховані на обсяги електричної енергії, купленої в учасника РДН/ВДР, який здійснив продаж електричної енергії на РДН та/або на ВДР та не є платником податку на додану вартість.»;

пункт 4.3.5 викласти в такій редакції:

«4.3.5. Банк, у якому відкрито поточний рахунок із спеціальним режимом використання ОР, протягом 15 хвилин від часу надходження платіжних інструкцій (вимог) ОР здійснює відповідний переказ коштів.

Для учасників РДН/ВДР, чії поточні рахунки та поточні рахунки із спеціальним режимом використання для розрахунків за електричну енергію відкриті в іншому банку, відповідний переказ коштів повинен бути здійснений не пізніше наступного дня, за днем у який надійшли платіжні інструкції (вимоги).»;

5) пункт 1.7 глави 1 додатка 4 виключити.

У зв'язку з цим пункти 1.8 та 1.9 вважати відповідно пунктами 1.7 та 1.8.
